

Володимир Жигайло

Національний університет "Острозька академія", Україна

УКРАЇНСЬКИЙ ВЕКТОР ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ США ЗА КАДЕНЦІЇ Д. ТРАМПА

Volodymyr Zhygailo

National University of Ostroh Academy, Ukraine

UKRAINIAN VECTOR OF THE USA FOREIGN POLICY DURING D. TRUMP PRESIDENCY

The article deals with peculiarities of development of Ukrainian-American relations as an important component of Ukraine's foreign policy course formation during 2017-2019. A character of mutual relationships between Ukraine and the United States was described. The author also highlighted the major stages in the formation and development of mutual relations during D. Trump's presidency. The article also represents an analysis of important events that influenced two-sided cooperation. Among them is a financial aid given by the United States during the period of 2014 up to 2019, meeting between leaders of the countries, decisions, and laws adopted by the American President and the Government of the country. The effectiveness of the used means for strengthening cooperation between the two countries was assessed.

Keywords: Ukraine, D. Trump, foreign policy of the USA, strategic partnership, Ukrainian-American relations, European security policy.

Вступ. Україно-американські відносини за каденції Д. Трампа були непростими, подекуди й суперечливими. Після обрання Д. Трампа президентом США, українське керівництво намагалося розвивати дружні відносини з новим очільником США. Двосторонні відносини за каденції Б. Обама були передбачуваними, Вашингтон підтримував позицію України, хоча Б. Обама і на дав згоду на поставку летальної зброї до України, проте, водночас, позиція Державного Департаменту США була проукраїнською, адміністрація Білого дому вважала невід'ємним правом України вирішувати власне майбутнє та чинити опір російській агресії як засадничий принцип демократії. Нещодавня спроба чинного президента США Д. Трампа заморозити військову допомогу Україні викликала низку запитань щодо стану двосторонніх відносин та перспектив подальшої співпраці. Зазначене вище викликає питання україно-американських відносин, які виглядають досить непевно на даний час. Водночас, вони є надзвичайно важливими для України, як в плані військової співпраці, так і в плані економічної.

Короткий огляд публікацій по темі дослідження. Зацікавлення проблемою україно-американських відносин науковою спільнотою зростає з урахуванням ролі України в європейській політиці безпеки, що свідчить про актуальність даного дослідження, попри те, що Україну розривають внутрішньополітичні конфлікти, корупція, економічні труднощі, суспільна нестабільність, зовнішня загроза цілісності країни з боку РФ. Проблему україно-американських відносин досліджувало чимало науковців, як закордонних, так і вітчизняних. Слід згадати праці Й. Фішера¹, Д. Вайдіча², К. Мерфі³, С. Шустера⁴,

¹ Fisher, J. (2019). Trump impeachment inquiry: why Ukraine is so important to the US? *BBC*. <<https://www.bbc.com/news/world-europe-50419668>>. (2019, листопад, 20).

² Vajdich, D. (2018). Trump's Russia policy is better than Obama's was. *Foreign Policy*. <<https://foreignpolicy.com/2018/04/13/trumps-russia-policy-is-better-than-obamas/>>. (2019, листопад, 20).

³ Murphy, C. (2019). Trump has abandoned Ukraine to Russia. *Buzz Feed*. <<https://www.buzzfeednews.com/article/senchristmurphy/opinion-trump-abandoned-ukraine-to-russia-its-the-missing>>. (2019, листопад, 20).

⁴ Shuster, S. (2019). Trump's call for investigations finds new support among Russian allies in Ukraine. *Time*. <<https://time.com/5731852/ukraine-politicians-donald-trump-investigations/>>. (2019, листопад, 20).

Р. Алькаро¹, С. Пайфера², Дж. Карафано³ та інших.

Й. Фішер побіжно висвітлив роль України у зовнішній політиці США, зауважив військову допомогу Вашингтону Україні та детальніше виклав питання імпічменту Трампа в світлі нових фактів розмов американського та українського президентів. Д. Вайдіч здійснив короткий огляд американо-російських відносин і в цьому контексті згадав Україну, хоча обмежив аналіз кількома фактами. Серед праць західних дослідників є досить критичні, зокрема стаття Сенатора від штату Коннектикут Кріса Мерфі, який аналізуючи факти, добігає висновку про те, що Д. Трамп значною мірою послаблює Україну, порівнюючи політику президента Д. Трампа та Б. Обами. С. Шустер розглядає американо-українські відносини крізь призму скандалу навколо Д. Трампа та слухань у Конгресі щодо тиску Білого дому на українських очільників. Уваги заслуговує науковий доробок під редакцією Р. Алькаро, присвячений відносинам РФ та Заходу в світлі подій в Україні. Досить детально змальовано загрози з боку Росії, зовнішньополітичні мотиви та амбіції Кремля, позиція Росії в поліцентричному світі, питання європейської безпеки та нового балансу сил в світі з урахуванням мілітаризації РФ та її агресивної зовнішньої політики. Досить слабо розкрито питання україно-американських відносин та вплив США на перебіг подій в Україні.

Увагу привертає книга колишнього посла США в Україні С. Пайфера "The Eagle and the Trident" (2017), в якій колишній дипломат не лише аналізує двосторонні відносини, а й підтверджує фактами власну позицію, яка полягає в тому, що Сполучені Штати формували та втілювали східноєвропейську політику, спрямовану на зміцнення та підтримку української держави. На жаль, дослідження обмежується 2017 роком.

Провідний фахівець з питань національної безпеки та зовнішньої політики США, Дж. Карафано обстоює позицію про те, яку важливу роль відіграє Україна не лише в зовнішній політиці Європи, але й Сполучених Штатів, та наголошує, що така роль не менш важлива ніж АТР чи Близького Сходу.

Українські науковці зробили свій посильний внесок у дослідженні даної проблематики. Зокрема М. Лимар присвятила двостороннім відносинам статтю, в якій окреслила основні періоди формування україно-американських відносин. На жаль, хронологічно, дослідження обмежено 2010 роком. С.В. Желіховський⁴ значну увагу приділив зовнішній політиці Б. Обами, окреслив перспективи участі Конгресу США в формуванні та реалізації зовнішньополітичної стратегії адміністрації Д. Трампа, проте побіжно описав україно-американські відносини. Белоколог Олег⁵ в своїй статті пропонує варіанти зовнішньополітичної стратегії України за умов непередбачуваної політики чинного американського президента. Враховуючи згадані дослідження, ми мали на меті широко висвітлити питання двосторонніх відносин. Окремі аспекти співробітництва розглянули І. Розпутенко⁶, Н. Тарасенко⁷ та О. Яриш⁸.

¹ Alcaro, R. (ed.) (2015). *West-Russia Relations in Light of the Ukraine Crisis*. IAI Research Papers. Roma: Idizioni Nuova Cultura. <https://www.iai.it/sites/default/files/iairp_18.pdf>. (2019, листопад, 20).

² Pifer, S. (2017). *The Eagle and the Trident: US-Ukraine Relations in Turbulent Times*. Washington D.C.: Brookings Institution Press. <<https://www.amazon.com/Eagle-Trident-U-S-Ukraine-Relations-Turbulent/dp/0815730403>>. (2019, листопад, 20).

³ Carafano, J. (2019). Next steps in US-Ukraine Bilateral Relations: Forging Ahead. *The Heritage Foundation*. <<https://www.heritage.org/global-politics/report/next-steps-us-ukraine-bilateral-relations-forging-ahead>>. (2019, листопад, 20).

⁴ Желіховський, С. В. (2017). *Конгрес США у формуванні зовнішньополітичної стратегії XXI століття*: дисер. на здоб. наук. ступеня канд. політ. наук. Київ. <<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/06/ZHelihovskijdic.pdf>>. (2019, листопад, 20).

⁵ Белоколог, О. (2019). Зовнішня політика президента США Дональда Трампа за рік до виборів: як діяти Україні? *Майдан закордонних справ*. <<https://www.mfa.gov.uk/publications/zovnishnia-polityka-prezydenta-ssha-donald-trampa-za-rik-do-vyboriv-iak-diiaty-ukraini>>. (2019, листопад, 20).

⁶ Розпутенко, І. (2019). Україна – стратегічний союзник США? *Matrix*. <<https://matrix-info.com/2019/09/11/ukrayina-strategichnyj-soyuznyk-ssha/>>. (2019, листопад, 20).

⁷ Тарасенко, Н. (2017). Дональд Трамп вступив на посаду президента США: чого чекати Україні? *Резонанс*, 5, 2-6.

⁸ Яриш, О. (2018). Дональд Трамп: рік на посаді президента. *Громадське. UA*. <<https://hromadske.ua/posts/donald-tramp-rik-na-posadi-prezydenta>>. (2019, листопад, 20).

Мета дослідження – здійснити комплексний аналіз процесу розвитку відносин між Україною та США упродовж 2017-2019 років, які зумовили формування стратегічного партнерства в двосторонніх відносинах, виявити вагомні фактори та особливості їхнього формування. Досягнення поставленої мети обумовлює вирішення таких завдань: 1) систематизувати існуючі підходи до оцінки проблеми україно-американських відносин; 2) з'ясувати характер взаємовідносин; 3) простежити еволюцію двосторонніх відносин за останні кілька років.

Матеріали та методи дослідження. Матеріалом дослідження слугують друковані та електронні джерела українською та англійською мовами. Для розкриття теми використано методи аналізу, що відповідають етапам її розробки і аспектам розгляду. Так, на початковому етапі прислужився аналітико-тематичний метод обробки наукових джерел і метод синтезу. Зважаючи на різноплановість поставлених завдань, було застосовано емпірико-аналітичний метод. При опрацюванні проблеми став в нагоді і такий прикладний метод як івент-аналіз.

Результати та їхнє обговорення. Сполучені Штати, починаючи з 2014 року, надавали військову допомогу Україні на постійній основі. У таблиці 1 подано динаміку такої допомоги Україні.

Таблиця 1

Динаміка фінансової допомоги США Україні

2014 рік	54 млн. дол. США
2015 рік	100 млн. дол. США
2016 рік	362 млн. дол. США
2017 рік	560 млн. дол. США
2018 рік	420.7 млн. дол. США
2019 рік	700 млн. дол. США
Загалом	2196.7 млрд. дол. США
2020 рік	Заплановано 250 млн. дол. США

Результати дослідження свідчать про те, що Вашингтон упродовж 2014-2019 рр. надав фінансову допомогу Києву у розмірі більше двох мільярдів доларів США, що значно посилило воєнну міць та економічне становище країни. Не менш важливу роль відіграли офіційні зустрічі очільників двох країн.

Перша зустріч Президента України П. Порошенка з президентом США Д. Трампом відбулася 20 червня 2017 року. Україна отримала тверду підтримку з боку США щодо суверенітету, територіальної цілісності та незалежності. Лідери обговорили питання реформ, зокрема в енергетичному секторі, військово-технічний напрямок, економічну співпрацю¹. Окремою темою стало обговорення питання врегулювання конфлікту на Донбасі. Адміністрація президента США пообіцяла сприяти звільненню українців, які перебувають у полоні на Донбасі та засуджені в РФ.

21 вересня 2017 року відбулась зустріч П. Порошенка з президентом Трампом в ході участі в 72-ій сесії Генасамблеї ООН. В зустрічі президентів взяли участь віце-президент США Майк Пенс, державний секретар США Рекс Тіллерсон, спеціальний представник США по Україні Курт Волкер та інші офіційні особи. Американський очільник зауважив прогрес, якого досягла Україна за останній час. Основний аспект зустрічі – розширення двостороннього військового співробітництва. Згідно з домовленостями, Україна мала отримати значну (за українськими мірками) допомогу – 500 мільйонів доларів. Передбачалося, що допомогу нададуть упродовж наступних 1,5 роки². Попри те, що український оборонний бюджет складає 5,5 млрд. доларів і американська допомога є значною фінансовою та військовою підтримкою Україні, проте, кардинально не змінює ситуацію в українсько-російському протистоянні.

¹ Основні зустрічі президентів України та США (2019). *Слово і діло*. <<https://www.slovoidilo.ua/2019/09/25/infografika/polityka/osnovni-zustrichi-prezydentiv-ukrayiny-ta-ssha-istoriya-pytannya>>. (2019, листопад, 20).

² Ваннек, Л., Шурхало, Д. (2017). Підсумки зустрічі президентів України і США. *Радіо Свобода*. <<https://ua.krymr.com/a/28750494.html>>. (2019, листопад, 20).

2018 рік позначений кількома подіями, що пов'язують Україну та США. Перша подія – це участь України в саміті НАТО в Брюсселі. Друга подія пов'язана з відновленням роботи Комісії стратегічного партнерства Україна-США, інавгураційне засідання якої відбулося у Вашингтоні на рівні міністра закордонних справ України і держсекретаря США. Третя – це криза навколо керченської протоки.

Зустріч президентів України та США відбулась 12 липня 2018 року в Брюсселі в рамках саміту НАТО. Для України брссельська зустріч була позитивною, оскільки, попри блокаду Угорщини, Київ отримав офіційне підтвердження: Альянс визнає прагнення Києва до членства. В ході зустрічі було обговорено будівництво газогону “Північний потік-2” та ситуацію на сході України.

Упродовж зустрічі Дональд Трамп сконцентрувався на болючій для Києва проблемі – побудові газогону “Північний потік-2”. Президент США зауважив, що Німеччина, яка витрачає на оборону близько 1,2% ВВП, один з аутсайдерів у оборонних витратах. США, на думку Д. Трампа, захищають усі країни Європи, платять гроші упродовж десятиліть, що несправедливо і неприйнятно. Наприкінці Д. Трамп додав, що закупівля газу – це не просто торгівля¹. Попри всі спроби, Угорщині не вдалося заблокувати згадку в рішенні про євроатлантичні прагнення України (статус країни-аспіранта). Визнаючи, що Україна є країною-аспірантом, Альянс не розпочав новий формат відносин із Києвом, а просто підтвердив прагнення України.

Наступна зустріч очільників обох країн відбулась у вересні 2018 року в Нью Йорку, в рамках 73 сесії Генасамблеї ООН, проте це була формальна зустріч. Ефективнішою стала зустріч президентів в листопаді 2018 року в ході Паризького форуму заради миру. Була досягнута домовленість про проведення у Вашингтоні, у листопаді 2018 року, комісії зі стратегічного партнерства між Україною та США на рівні міністрів закордонних справ².

Слід зазначити, що незважаючи на дипломатичні зусилля та офіційні зустрічі, українсько-американські відносини упродовж 2015-2018 років дещо перебували у тіні ключових питань, таких як війна навколо Донбасу та анексія Криму. Відтак, у двосторонній розмові між Україною та США, прямо чи опосередковано, була присутня Росія та її агресивна політика. Недаремно, ключовою контактною фігурою щодо України американці називають в адміністрації Трампа не Помпео, Болтона чи Меттіса, а посла Курта Волкера, посада і обов'язки якого безпосередньо пов'язані з питаннями врегулювання проблеми навколо Донбасу³. Перезапуск Комісії міністрів закордонних справ став можливістю відновити повномасштабні двосторонні відносини, обговорити низку важливих питань, від конкретних реформ до торгівлі та енергетики.

Зустріч Міністра закордонних справ України П. Клімкіна та Державного секретаря США М. Помпео в ході пленарного засідання Комісії стратегічного партнерства Україна – США відбулась 16 листопада 2018 р. у Вашингтоні. Пленарне засідання також стало нагодою для опрацювання механізмів подальшого досягнення цілей відносин Україна-США, визначених Президентом П. Порошенком та Д. Трампом в ході їх попередніх двосторонніх зустрічей.

Було прийнято рішення започаткувати три нові двосторонні робочі групи, які зосередяться на питаннях безпеки та протидії російській агресії; правах людини та гуманітарних питаннях; а також економіці та енергетиці⁴. Планується, що згадані групи зустрічатимуться регулярно для обговорення питань, що викликають взаємний інтерес та націлені на досягнення спільних цілей. В рамках засідання Комісії стратегічного партнерства у 2018 р. також відбулись інавгураційні сесії кожної із вищезазначених груп.

¹ Сидоренко, С., Бондарева, Х. (2018 р.). Трамп диктує ціну безпеки: що вирішив саміт НАТО та що отримала Україна. *Європейська Правда*. <<https://www.eurointegration.com.ua/articles/2018/07/12/7084300/>>. (2019, листопад, 20).

² Основні зустрічі президентів України та США (2019). *Слово і діло*. <<https://www.slovoidilo.ua/2019/09/25/infografika/polityka/osnovni-zustrichi-prezyd-entiv-ukrayiny-ta-ssha-istoriya-pytannya>>. (2019, листопад, 20).

³ Гетьманчук, А. (2018). Україна-США: перезапуск стратегічного партнерства. Чи стратегічного патронажу? *Радіо свобода*. <<https://www.radiosvoboda.org/a/29604379.html>>. (2019, листопад, 20).

⁴ Спільна заява Комісії стратегічного партнерства Україна-США (2018). *Посольство України в Сполучених Штатах Америки*. <<https://usa.mfa.gov.ua/ua/press-center/news/68610-spilyna-zajava-komisiji-strategichnogo-partnerstva-ukrajina-ssha>>. (2019, листопад, 20).

Було зазначено необхідність подальшого посилення спроможності України протидіяти російській агресії, вкотре підтверджено важливість Мінських домовленостей для припинення російської агресії, та наголошено на необхідності відновлення контролю України над своїми територіями, які тимчасово окуповані або контролюються Росією – Кримом та окремими районами Донецької та Луганської областей. Представники обох країн дійшли згоди щодо розміщення повноцінних сил міжнародної безпеки під мандатом ООН на підконтрольних Росії територіях Донбасу, включно із українсько-російським кордоном, що створить необхідні безпекові умови для повної імплементації Мінських домовленостей.

Вашингтон засудив агресивні дії Росії проти міжнародних морських перевізників, які прямують Чорним та Азовськими морями та через Керченську протоку до українських портів. Було підкреслено, що агресивна діяльність Росії в Азовському морі створила нові безпекові, економічні, соціальні та екологічні загрози для цілого азовсько-чорноморського регіону. В ході зустрічі не залишилось осторонь і питання санкцій. Вашингтон підтвердив свою відданість справі підтримки санкцій щодо Росії через її агресію проти України доки Росія повністю не виконає Мінські домовленості та не поверне контроль над Кримом Україні.

Держсекретар США М. Помпео позитивно відгукнувся про чергове продовження Україною терміну дії Закону Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей, зауважив значні зусилля України щодо імплементації Мінських домовленостей, а також закликав Росію виконувати свої зобов'язання згідно з домовленостями. США та Україна озвучили вимогу негайного звільнення українських політичних в'язнів, яких незаконно утримують в Росії та на тимчасово окупованих територіях України, серед яких були Олег Сенцов, Олександр Кольченко, Володимир Балух, Сервер Мустафасв, Емір-Усейн Куку та багато інших.

В ході зустрічі обидві сторони засудили так-звані незаконні “вибори”, які пройшли на підконтрольних Росії територіях Донбасу 11 листопада 2018 року, і наголосили, що організовані Росією бутафорні “вибори” суперечать її зобов'язанням згідно Мінських домовленостей і зневажають Резолюцію РБ ООН 2202 (2015)¹.

Високопосадовці зауважили, що у 2019 році між країнами продовжиться широкомасштабна співпраця у галузі безпеки, зокрема допомога в протидії російському втручання у вибори, спільні навчання та взаємодія у галузі кібербезпеки. Сторони домовилися про подальше зміцнення військово-технічної співпраці та зауважили надану Сполученими Штатами військову допомогу, яка, без сумніву, сприятиме зміцненню обороноздатності України у довгостроковій перспективі.

Незважаючи на перепони та російську агресію, українські дипломати підтвердили намір курсу країн на НАТО як стратегічний пріоритет, який віднедавна був закріплений у національному законодавстві. Представники Державного Департаменту США заявили, що Сполучені Штати вітають прагнення України щодо вступу в НАТО, які були зафіксовані у Бухарестській декларації 2008 року, і розраховують одного дня привітати Україну у якості повноправного члена Альянсу. США підтримують зусилля України, спрямовані на імплементацію безпекових реформ, зазначених у Законі «Про національну безпеку України», а також відзначають продовження участі України у міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки у всьому світі.

На зустрічі пролунали й критичні зауваження пов'язані з тим, що європейське майбутнє України і її захист від агресивного впливу Росії потребують продовження реалізації реформ і сильних демократичних інститутів, зокрема вільних медіа, активного громадянського суспільства та незалежної судової влади, яка може забезпечити неупереджене правосуддя. Зі свого боку українська сторона підтвердила відданість подальшому зміцненню своїх демократичних інститутів, включно з проведенням у 2019 році вільних, справедливих і безпечних президентських і парламентських виборів, що відповідають міжнародним стандартам.

Сполучені Штати зауважили прагнення України продовжувати реалізацію повномасштабних реформ у судовій і правоохоронній сферах, які сприятимуть зміцненню верховенства права в Україні. Американська сторона позитивно відгукнулась про прийнятий Україною закон щодо створення незалежного антикорупційного суду, який включає рекомендації МВФ та інших міжнародних партнерів. В центрі уваги дипломатів були й економічні питання.

¹ Спільна заява Комісії стратегічного партнерства Україна-США (2018). *Посольство України в Сполучених Штатах Америки*. <<https://usa.mfa.gov.ua/ua/press-center/news/68610-spilyna-zajava-komisiji-strategichnogo-partnerstva-ukrajina--ssha>>. (2019, листопад, 20).

Щодо енергетики та економіки, то Сполучені Штати підтвердили свої зобов'язання співпрацювати з Україною з метою розвитку її вільної та процвітаючої економіки. З боку США було висловлено підтримку економічним реформам, що були запроваджені в Україні. Американська сторона закликала Україну продовжувати їхню імплементацію та співпрацю з МВФ та іншими партнерами для досягнення міцного та сталого економічного розвитку. Комісія підкреслила важливість роботи Українсько-американської ради з торгівлі та інвестицій для нарощування двосторонньої торгівлі та інвестицій шляхом скасування існуючих бар'єрів у торгівлі, покращення регуляторного середовища та ділового клімату.

Україна підкреслила намір нарощувати власний видобуток нафти та газу, відокремити функції газотранспортної системи, а також висловила зацікавленість в участі американських компаній у цих зусиллях та у програмах, спрямованих на підвищення енергоефективності. Обидві сторони також підкреслили необхідність продовження транзиту природного газу територією України та зробили особливий наголос на своїй опозиції до енергетичних проєктів, що загрожують енергетичній безпеці та диверсифікації енергопостачання до Європи. Зокрема, США та Україна зауважили важливість координації зусиль, спрямованих на припинення реалізації будівництва російських газогонів "Північний потік – 2" та другої лінії "Турецького потоку", які зашкодять економічній та стратегічній стабільності України¹. Наступне засідання Комісії стратегічного партнерства заплановано провести у Києві.

Інша важлива подія пов'язана з кризою навколо Керченської протоки, яку спровокував збройний напад РФ на українські кораблі. Сполучені Штати відразу відреагували на цю ситуацію, а президент Трамп скасував зустріч із президентом Путіним, аргументуючи такий крок тим, що російська сторона утримує українських моряків та кораблі. Водночас залишаються деякі питання: чи варто вважати скасування зустрічі між Трампом і Путіним відповіддю США на агресію РФ у Чорному морі, чи лише початком відповіді, за якою будуть конкретні дії, а не лише політика заяв. Не відомо, що зрештою переважить в американському реагуванні на кризу: активне залучення чи свідоме делегування цього питання європейським союзникам, зокрема Німеччині й іншим європейським країнам, визнаними Америкою відповідальними за будь-яку подальшу ескалацію з боку Росії².

Серед інших подій слід зауважити очікуваний у Києві візит міністра енергетики США Ріка Перрі, в ході якого американський урядовець, з огляду на ресурсний потенціал, дав високу оцінку Україні. Офіційний візит Перрі став вагомим подією в 2018 році, оскільки став візитом найповажнішого представника американського уряду в Україну. Зустріч на рівні міністрів енергетики свідчить про важливість енергетичних питань у двосторонніх відносинах. Упродовж останніх років Сполучені Штати активно виступали проти реалізації проєкту "Північний Потік-2".

Українсько-американські відносини упродовж згаданого періоду мали свої недоліки, до яких слід зарахувати зміну міністра оборони США Джеймса Меттиса, одного з найбільших прихильників України серед високопосадовців нинішньої адміністрації Сполучених Штатів.

На тлі позитивних моментів, виникли й кризові явища у двосторонніх відносинах. Влітку 2019 року президент Трамп заблокував воєнну допомогу Україні, аргументуючи такий крок високою корупцією та намагаючись змусити європейські країни більше допомагати Україні. Заява Д. Трампа пролунала на прес-конференції з фінським президентом Сулі Ніїністе. Президент США також зазначив, що розблокував воєнну допомогу Україні на особисте прохання сенатора Республіканської партії Роба Портмана. Президент США порівняв Україну зі стіною, що стоїть між Заходом та Росією і на думку президента, країни Європи мають платити Україні більше ніж Америка³. В кінці серпня 2019 року Трамп доручив своїй команді по національній безпеці переглянути програму фінансування системи безпеки в Україні. Затримка воєнної допомоги викликала критику з боку

¹ Спільна заява Комісії стратегічного партнерства Україна-США (2018). *Посольство України в Сполучених Штатах Америки*. <<https://usa.mfa.gov.ua/ua/press-center/news/68610-spilyna-zajava-komisiji-strategichnogo-partnerstva-ukrajina--ssha>> (2019, листопад, 20).

² Гетьманчук, А. (2019). Україна-США: побудова відносин на основі спільних інтересів, а не криз. *Центр «Нова Європа»*. <<http://neweurope.org.ua/analytiks/ukrayina-ssha-pobudova-nosyn-na-osnovi-spilnyh-interesiv-a-ne-kryz/>>. (2019, листопад, 20).

³ Яриш, О. (2018). Дональд Трамп: Рік на посаді президента. *Громадське UA*. <<https://hromadske.ua/posts/donald-tramp-rik-na-posadi-prezydenta>>. (2019, листопад, 20).

Конгресу. Водночас, як зазначає Washington Post, затримка була зумовлена тим, щоб здійснити тиск на президента України В. Зеленського та змусити його відновити корупційне розслідування щодо колишнього віце-президента США Дж. Байдена, який може стати конкурентом Д. Трампа на наступних виборах, та його сина, який був членом правління української газової компанії Burisma. Членів компанії звинувачують в ухилянні від сплати податків.

Важливим питанням у двосторонніх українсько-американських відносинах залишається військово-співробітництво. Слід зауважити, що Україна претендує на статус основного союзника США, поза НАТО, починаючи з 2014 року. Такий крок ініціював тодішній президент України П. Порошенко. Згодом Конгрес ухвалив законопроект під назвою “Акт підтримки свободи України-2014”, який, окрім надання статусу основного союзника США, документ передбачав передачу Україні озброєння. Проте тодішній президент США Б. Обама відмовився надати Україні такий статус. Повторна спроба відбулась в 2017 році, яка супроводжувалась зверненням українського парламенту до Білого дому. В травні 2019 року посольство України в США повідомило про те, що в Конгресі представлено законопроект “Про надання підтримки Україні для захисту її незалежності, суверенітету і територіальної цілісності”. Заданий документ передбачає статус України як основного військово-політичного союзника США. Проте, слід враховувати, що статус союзника не зобов’язує Америку захищати державу у випадку нападу третіх країн, водночас, і не обмежує в такій допомозі. Тому, є можливість отримати американську зброю зі скороченою процедурою, що може суттєво зміцнити обороноздатність України у протистоянні агресії Росії. Статус основного союзника США дасть Україні військово-політичну вигоду та зміцнить міжнародний статус країни.

Висновки. Аналіз зовнішньої політики США упродовж 2017-2019 років свідчить про те, що Україна не належить до зовнішньополітичних пріоритетів адміністрації Д. Трампа. Президент Трамп розглядає російсько-українську війну як європейську проблему безпеки, тобто, її розв’язанням повинні займатись європейські лідери. Незважаючи на перепони, українському керівництву слід розбудовувати відносини на основі спільних інтересів, а не поточних кризових явищ.

References:

1. Byelokolos, O. (2019). Zovnishnya polityka prezydenta SShA Donalda Trampa za rik do vyboriv: yak diyaty Ukrayini? [Foreign policy of the US President Donald Trump one year before elections: how to act Ukraine?]. *Majdan zakordonnyx sprav* [Foreign Affairs Maidan]. <<https://www.mfaua.org/uk/publications/zovnishnia-polityka-prezydenta-ssha-donald-trampa-za-rik-do-vyboriv-iak-diyaty-ukraini>> (2019, November, 20). [in Ukrainian].
2. Vannek, L., Shurxalo, D. (2017). Pidsumky zustrichi prezydentiv Ukrayiny i SShA [Summary of the meeting between presidents of Ukraine and the USA]. *Radio Svoboda*. <https://ua.krymr.com/a/2875_0494.html> (2019, November, 20). [in Ukrainian].
3. Getmanchuk, A. (2018). Ukrayina-SShA: perezapusk strategichnogo partnerstva. Chy strategichnogo patronazhu? [Ukraine-USA: reloading of a strategic partnership. Or strategic patronage?]. *Radio svoboda*. <<https://www.radiosvoboda.org/a/29604379.html>> (2019, November, 20). [in Ukrainian].
4. Getmanchuk, A. (2019). Ukrayina-SShA: pobudova vidnosyn na osnovi spilnyx interesiv, a ne kryz [Ukraine-USA: developing relationships on the ground of common interests, but not crises]. *Centr “Nova Yevropa”* [The Centre “New Europe”]. <<http://neweurope.org.ua/analytics/ukrayina-ssha-pobudova-nosyn-na-osnovi-spilnyh-interesiv-a-ne-kryz/>> (2019, November, 20). [in Ukrainian].
5. Zhelichovskyj, S. V. (2017). *Kongres SShA u formuvanni zovnishnopolitychnoy strategiyi XXI stolittya: dyser. na zdob. nauk. stupenya kand. polit. nauk* [Role of Congress of the USA in formation of foreign policy strategy in the 21st century]. Kyiv. <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/06/ZHelihovskij_dic.pdf> (2019, November, 20). [in Ukrainian].
6. Lyman, M. (2013). Osnovni tendenciyi ukrayinsko-amerykanskyx vidnosyn na pochatku XXI stolittya [Major tendencies of Ukrainian-American relationships at the beginning of the 21st century]. *Mizhnarodni vidnosyny i turizm: suchasnist ta retrospektyva* [International Relations and Tourism: Present and Retrospective], iss. 3, 143-147. [in Ukrainian].
7. Osnovni zustrichi prezydentiv Ukrayiny ta SShA (2019) [Major meetings of presidents of Ukraine and the USA]. *Slovo i dilo*. <<https://www.slovoidilo.ua/2019/09/25/infografika/polityka/osnovni-zustri-chi-prezydentiv-ukrayiny-ta-ssha-istoriya-pytannya>> (2019, November, 20). [in Ukrainian].
8. Rozputenko, I. (2019). Ukrayina – strategichniy soyuznyk SShA? [Is Ukraine a strategic ally of the USA]. *Matrix*. <<https://matrix-info.com/2019/09/11/ukrayina-strategichnyj-soyuznyk-ssha/>> (2019, November, 20). [in Ukrainian].
9. Sydorenko, S., Bondaryeva, X. (2018). Tramp dyktuye cinu bezpeky: shho vyrishyv samit NATO ta shho otrymala Ukrayina [Trump dictates a price of security: what has NATO summit decided and what has Ukraine received].

- Yevropejska Pravda* [European True]. <<https://www.eurointegration.com.ua/articles/2018/07/12/7084300/>>. (2019, November, 20). [in Ukrainian].
10. Spilna zayava Komisiyi strategichnogo partnerstva Ukrayina-SShA (2018) [Common declaration of the commission of strategic partnership of Ukraine-USA]. *Posolstvo Ukrayiny v Spoluchenykh Shtatah Ameryky*. <<https://usa.mfa.gov.ua/ua/press-center/news/68610-spilyna-zajava-komisiji-strategichnogo-partnerstva-ukrajina--ssha>> (2019, November, 20). [in Ukrainian].
  11. Tarasenko, N. (2017). Donald Tramp vstupyv na posadu prezidenta SShA: chogo chekaty Ukrayini? [Donald Trump occupied the post of the President of the USA]. *Rezonans*, no. 5, 2-6. [in Ukrainian].
  12. Ruger, V. (2019). Riven vtilennya zovnishnoyi polityky SShA za Trampa – nyzkyi [Level of US foreign policy implementation during Trump presidency is low]. *12 Kyivskiy bezpekoviy forum* [12th Kyiv Security Forum]. <<https://ksf.openukraine.org/ua/news/1639-vilyjam-ruger-riveny-vtilennya-zovnishnyoji-politiki-ssha-za-trampanizykyj>> (2019, November, 20). [in Ukrainian].
  13. Yarysh, O. (2018). Donald Tramp: Rik na posadi prezidenta [Donald Trump: A year of presidency]. <<https://hromadske.ua/posts/donald-tramp-rik-na-posadi-prezydenta>> (2019, November, 20). [in Ukrainian].
  14. Tramp priznal, chto blokiroval pomoshh Ukraine (2019) [Trump revealed who froze aid to Ukraine]. *Kontrakty UA*. <<http://kontrakty.ua/article/143690>> (2019, November, 20). [in Russian].
  15. Alcaro, R. (ed.) (2015). *West-Russia Relations in Light of the Ukraine Crisis*. IAI Research Papers. Roma: Idizioni Nuova Cultura. [in English].
  16. Carafano, J. (2019). Next steps in US-Ukraine Bilateral Relations: Forging Ahead. *The Heritage Foundation*. <<https://www.heritage.org/global-politics/report/next-steps-us-ukraine-bilateral-relations-forging-ahead>> (2019, November, 20). [in English].
  17. Fisher, J. (2019). Trump impeachment inquiry: why Ukraine is so important to the US? *BBC*. <<https://www.bbc.com/news/world-europe-50419668>> (2019, November, 20).
  18. Murphy, C. (2019). Trump has abandoned Ukraine to Russia. It's a missing piece of the impeachment debate. *BuzzFeed*. <<https://www.buzzfeednews.com/article/senchrismurphy/opinion-trump-abandoned-ukraine-to-russia-its-the-missing>> (2019, November, 20).
  19. Pifer, S. (2017). *The Eagle and the Trident: US-Ukraine Relations in Turbulent Times*. Washington D.C.: Brookings Institution Press. <<https://www.amazon.com/Eagle-Trident-U-S-Ukraine-Relations-Turbulent/dp/0815730403>> (2019, November, 20).
  20. Shuster, S. (2019). Trump's call for investigations finds new support among Russian allies in Ukraine. *Time*. <<https://time.com/5731852/ukraine-politicians-donald-trump-investigations/>> (2019, November, 20).
  21. Vajdich, D. (2018). Trump's Russia policy is better than Obama's was. *Foreign Policy*. <<https://foreignpolicy.com/2018/04/13/trumps-russia-policy-is-better-than-obamas/>> (2019, November, 20).